M/P ENT – 03

Total No. of Pages : 12

Seat No.	

M.Phil / Ph.D. Entrance Examination, September - 2019
MARATHI

Day and Date : Wednesday, 18 - 09 - 2019 **Total Marks : 100**
Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Instructions :
1) All questions are compulsory.
2) Each question carries 2 marks.
3) Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.
4) Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the Answer Sheet.
5) Follow the instructions given on OMR Sheet.
6) Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.
7) Only non-programmable calculators are allowed.

1) विविध तथ्यांचे सारस्वरूप प्रतिविधान म्हणजे .... होय.

अ) संकल्पना

ब) आराखडा

क) संज्ञा

ड) वैज्ञानिक

2) संशोधन आराखडा हा स्थायी नसतो तर तो संशोधन उद्दिष्टांप्रमाणे बदलत असतो.

अ) उत्तरार्ध बरोबर

ब) संपूर्ण विधान चूक

क) पूर्वार्ध बरोबर

ड) संपूर्ण विधान बरोबर

3) एखाद्या सामाजिक घटनेच्या मुळाशी असलेल्या कारणांचा शोध .... संशोधनात घेतला जातो.

अ) अन्वेषणात्मक

ब) वर्णनात्मक

क) निदानात्मक

ड) प्रयोगात्मक

4) ज्ञानेंद्रियांच्या आधारे होणारा स्थितीबोध किंवा निरीक्षण म्हणजे .... होय.

अ) संकल्पना

ब) सर्वेक्षण

क) तथ्य

ड) प्रत्यक्ष अध्ययन

5) इतिहास–संशोधनात .... चिकित्सेला अतिशय महत्त्व असते.

अ) साधनांच्या

ब) संकलन

क) संहितेच्या

ड) प्रवास

6) भाषाविज्ञानाच्या उपयोजनातूनच .... पद्धती विकसीत झाली आहे.

अ) भाषावैज्ञानिक संशोधन

ब) शैलीवैज्ञानिक

क) रूपवादी समीक्षा

ड) सर्वेक्षण

7) ……….. या प्रकारात सिद्धान्त आणि तत्त्वांचा शोध घेण्याचा प्रयत्न केला जातो.

अ) मूलभूत संशोधन

ब) उपयोजित संशोधन

क) कृतीसंशोधन

ड) वर्णनात्मक संशोधन

8) कला, वाङ्मय, भाषा संगीत इत्यादी विषयांना लागू न होणारी ……… संशोधन पद्धती होय.

अ) प्रायोगिक

ब) वर्णनात्मक

क) उपयोजित संशोधन पद्धती

ड) सर्वेक्षण

9) सुप्त मनातील स्पष्टीकरणासाठी परीकथा, लोकसमजुती, विधीनिषेधांचा अभ्यास करून 'ईडिपस गंडाची' संकल्पना ………… याने मांडली.

अ) विल्यम उंट

ब) सी. जी. युंग

क) फ्राईड

ड) टी. एस. एलियट

10) संशोधन हे नेहमी ………… असते.

अ) समस्यामूलक

ब) बहुनिर्देशयुक्त

क) तर्कशुद्ध

ड) संहितालक्षी

11) 'क्षेत्रपाहणी पद्धती' या अभ्यासपद्धतीच्या आधारावर 'आमचा गाव बदलापूर' हा पहाणीवजा ग्रंथ लिहणारे लेखक .... होय.

अ) श्री. म. माठे | ब) त्रि. ना. अत्रे
क) ना. गो. चापेकर | ड) गोडसे भटजी

12) 'संशोधन म्हणजे वैज्ञानिक पद्धती प्रत्यक्ष कार्यान्वीत करण्याची सुव्यवस्थित व नियमबद्ध अभ्यासण्याची प्रक्रिया होय.' ही व्याख्या .... यांची होय.

अ) जे. डब्लू वेस्ट | ब) स्टीफेन्सन
क) मोझर | ड) मोरी

13) मॉडर्न लँग्विज असोसिएशन अव्ह अमेरिका या संस्थेने निश्चित केलेले लेखन संकेत .... स्टाईल शीट यांच्या रूपात उपलब्ध आहेत.

अ) एम. एल. ए. | ब) सी. बी. ई.
क) ए. पी. ए. | ड) बी. सी. डी.

14) 'महाराष्ट्र सारस्वत' ह्या वि. ल. भावे यांच्या ग्रंथास पुरवणी लेखन कोणी .... यांनी केले आहे.

अ) शं. गो. तुळपुळे | ब) वि. दि. काळे
क) गं. बा. सरदार | ड) बा. रं. सुंटणकर

15) भाषा ही 'सवयीं'नी घडलेली एक व्यामिश्र व्यवस्था असते, असे कोणी म्हटले आहे?

अ) ब्लुमफिल्ड | ब) सोस्यूर
क) हॉकिट | ड) लबव

16) साहित्य कलांचे संशोधन .... जवळचे आहे.

अ) सापेक्ष सत्याला | ब) वर्तनवादी सामाजिक शास्त्राला
क) समाजशास्त्राला | ड) भौतिक वास्तवाला

17) स्त्रीवादी समीक्षेत ‘वाईल्ड झोन’ ही संज्ञा कोणी वापरली?

अ) शोवॉल्टर
ब) सिमांद दि बोवा
क) यास्मिन शेख
ड) मारिया मिएस

18) All history is history of thoughts हा सिद्धांत मांडून इतिहासाचे आकलन हे विशिष्ट ज्ञानदृष्टीच्या परिप्रेक्षातून केलेले आकलन असते, असा विचार .... याने मांडला.

अ) अरनॉल्ड टॉयन्बी
ब) कॉलिंगवुड
क) स्पेंगलर
ड) अंतोनियो ग्रामची

19) अरनॉल्ड टॉयन्बी याने इतिहास शास्त्रात कोणत्या अभ्यासाला महत्त्व दिले.

अ) संस्कृतिचा तौलनिक अभ्यास
ब) सूक्ष्म इतिहास लेखनशास्त्रास
क) तत्त्वज्ञानास
ड) धर्मसंस्थांच्या इतिहासास

20) साहित्यकृती ज्या काळात वाचली जाते त्या काळातील वाचक त्यास जे प्रतिसाद देतात, त्यातून .... इतिहास लिहिता येऊ शकतो.

अ) साहित्यनिर्मितीचा
ब) वाङ्मयीन अभिरुचीचा
क) वाङ्मयाचा कालक्रमीक
ड) साहित्यकृतीचा स्वायत्त

21) स्त्रीत्व व स्त्रियांचा लिंगभाव भूमिकांकडे लक्ष वेधणारे ‘इन अ डिफरन्ट व्हाईस’ हे पुस्तक कोणाचे?

अ) सँड्रो बेम
ब) कॅरल किलीग
क) सिल्व्हिया प्लाथ
ड) बेटी फ्रीडन

22) ‘भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण’ हा भाषांच्या सर्वेक्षणाचा बृहद् प्रकल्प कोणत्या संस्थेने पूर्ण केला.

अ) भाषा संशोधन आणि प्रकाशन केंद्र, बडोदा

ब) राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई

क) डेक्कन कॉलेज, पुणे

ड) साहित्य अकादेमी, दिल्ली

23) व्यक्तीचा अनुभव कितीही गुंतागुंतीचा असला तरी तो तिच्या भौतिक जीवनातून आलेला असतो.

अ) टी. एस. एलियट ब) रेन वेलेक

क) डब्लू पी. केर ड) कार्ल मार्क्स

24) साहित्याचे भाषाकेंद्री संशोधन करताना खालील पैंकी कोणती समीक्षापद्धती उपयुक्त ठरणार नाही?

अ) संरचनावादी ब) भाषावैज्ञानिक

क) शैलीवैज्ञानिक ड) ध्वनीवैज्ञानिक

25) MLA चे विस्तृत रूप खालीलपैकी कोणते?

अ) Modern Legislative Association

ब) Modern Literature Association

क) Modern Language Association

ड) Modern Logic Association

26) Hermeneutic या संज्ञेसाठी मराठीत कोणता प्रतिशब्द वापरला जातो?

अ) अर्थनिर्णयनशास्त्र ब) अनेकार्थता

क) एकार्थता ड) अर्थप्रक्रिया

27) संगणकावर थेट टिपणे काढण्यासाठी कोणते सॉफ्टवेअर उपयोगी पडेल?

अ) एक्सल ब) वर्ड

क) पॉवर पॉईंट ड) वननोट

28) 'साहित्याचा इतिहास म्हणजे मानवी जाणिवांचा इतिहास' हे विधान कोणाचे?

अ) हिपोलिन तेन ब) टी. एस. इलिटय

क) कार्ल मार्क्स ड) हॅम्स गदामर

29) संशोधनाच्या पाच पायऱ्या कोणत्या अभ्यासकाने सांगितल्या आहेत?

अ) मोर्ल्सवर्थ ब) कँडी

क) जॉन ड्युईल केली ड) आर. एच. क्रेन

30) ………… मुळे एखाद्या ठिकाणाची माहिती कोणत्या पानावर दिली आहे हे समजण्यास मदत होते.

अ) नाम सूची ब) स्थळ सूची

क) संदर्भ सूची ड) विषय सूची

31) नेमके पुरावे गोळा करण्यासाठी संशोधकाजवळ ………… हा गुण असावा लागतो.

अ) सयंम ब) जिज्ञासा

क) बहुश्रुतता ड) निर्णयशक्ती

32) सर्व घटकांच्या किमतीची बेरीज करून त्यास एकूण संख्येने भागून येणाऱ्या गुणोत्तरास ………. म्हणतात.

अ) मध्य ब) मध्यमा

क) विचलन ड) मानक विचलन

33) संशोधनामध्ये एक प्रकारची योजकता व आखणी असते, ही त्याच्या …………. तून व्यक्त होते.

अ) आराखडा ब) मथळा

क) गृहीत कृत्य ड) उद्दिष्टे

34) शास्त्रीय संशोधन पद्धतीत ………… विशेष महत्त्वाचे स्थान आहे.

अ) कल्पितपक्षास ब) अवलोकनास

क) अनुमानास ड) सांख्यिकी विश्लेषणास

35) संशोधनानकूल मनांचे (रिसर्च माइण्ड) काही प्रकार 'सम इंप्लिकेशन ऑफ रिसर्च' या पुस्तकात कोणी विश्लेषण केले आहे.

अ) प्रो. गिब्सन	ब) ब्रू. एम. कूपर

क) रेने वेकेल	ड) सी. जी. युंग

36) विश्वकोशातील संकलित माहिती ही .... दर्जाची होय.

अ) अस्सल	ब) दुय्यम

क) तिय्यम	ड) वाङ्मयचौर्य

37) 'निरस्तेपादपे देशे' या लेखातून भालचंद्र नेमाडे यांनी कोणाशी वाद–संवाद साधला आहे?

अ) विलास सारंग	ब) हरिश्चंद्र थोरात

क) श्री. के. क्षीरसागर	ड) ग. रा. भटकळ

38) एखाद्या घटनेची, व्यक्तीची, समुहाची, गटाची वैशिष्ट्ये अचूकपणष शोधून काढणे, असे काम कोणत्या संशोधनपद्धतीत चालते?

अ) वैज्ञानिक	ब) समाजभाषावैज्ञानिक

क) वर्णनात्मक	ड) संहितालक्ष्यी

39) नव्या तथ्याचा शोध आणि उपलब्ध तथ्यांचे पुनरनुसंधान करणे, ही संशोधनाची .... असते.

अ) सर्वोच्च्य प्रक्रिया	ब) बौद्धिक प्रक्रिया

क) मानसिक प्रक्रिया	ड) सर्वसाधारण प्रक्रिया

40) संशोधन ही अर्थपूर्ण, अन्वर्थक आणि बद्धिपुरस्सर प्रक्रिया आहे, हे कोणी सांगितले आहे.

अ) रमेश वरखेडे	ब) मिलिंद मालशे

क) सदा कऱ्हाडे	ड) दु. का. संत

41) एखाद्या घटनेबाबत नवी ममृदृष्टी संपादित करणे, हे कोणत्या संशोधन पद्धतीचे वैशिष्ट्य आहे.

अ) रचनात्मक संशोधन
ब) वर्णनात्मक संशोधन
क) निदानात्मक संशोधन
ड) अभ्युपगम परीक्षणात्मक संशोधन

42) 'शोधविज्ञान कोश' हे पुस्तक कोणाचे?

अ) मिलिंद मालशे
ब) दु. का. संत
क) रा. भा. पाटणकर
ड) श. रा. राणे

43) आपल्या संशोधनविषयातील अद्ययावत ज्ञानाचा धांडोळा व नियोजित संशोधनाला दिशादर्शक ठरणाऱ्या मुद्द्यांचा शोध घेणे हे .... आढाव्याचे उद्दिष्ट असते.

अ) ऐतिहासिक
ब) साकल्यात्मक
क) पद्धतीमीमांसक
ड) चर्चात्मक

44) पायाभूत संहिताचिकित्सा करताना .... संकलन करणे हे संपादकाचे पहिले काम ठरते.

अ) हस्तलिखितांचे
ब) मूळ ग्रंथाचे
क) मौखिक मतमतांतराचे
ड) पारिभाषिक शब्दांचे

45) युंगप्रणीत आदिबंधाच्या सिद्धान्ताचा आधार घेऊन' आर्किटाईप पॅटर्न इन पोएट्री' या नावाचा आदिबंधनिष्ठ समीक्षा करणारा ग्रंथ लिहणारा अभ्यासक कोण?

अ) फ्रेझर
ब) मॉह बॉडकिन
क) गोल्डन बाऊ
ड) सुसान लँगर

46) 'सोविएत वुमन' हे नियतकालिक कोठून प्रकाशित होत होते?

अ) रशिया
ब) अमेरिका
क) पाकिस्तान
ड) इग्लंड

47) अन्य संदर्भानंतर पुन्हा पहिला संदर्भ आल्यास त्याचा नामनिर्देश कसा करावा?

अ) तत्रैव

ब) ता. क.

क) उ. नि.

ड) मा. प्र.

48) दोन गोष्टीमधील अथवा दोन परिवर्त्यांमधील संबंध .... संशोधनात तपासला जातो.

अ) अभ्युपगम

ब) निदानात्मक

क) वर्णनात्मक

ड) अन्वेषणात्मक

49) विशिष्ट निरीक्षणांच्या सामान्यीकरणातून जे अमूर्तीकरण होते त्याला .... म्हणतात.

अ) संज्ञा

ब) संकल्पना

क) व्याख्या

ड) सिद्धान्त

50) बाह्य परिवर्त्यांचे नियंत्रण करण्याचा सर्वात प्रभावी मार्ग .... आहे.

अ) वर्जन

ब) अनुरूपण

क) सांख्यिकीय नियंत्रण

ड) अनियतीकरण

⌘⌘⌘

रफ़ कार्य

रफ़ कार्य